

**ПРО КУЛЬТУРНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ
ІЗ ЗАРУБІЖНИМИ КРАЇНАМИ**

у листопаді 2016 року

(оглядова довідка за матеріалами преси,
Інтернету та неопублікованими документами)

В Україні

З 21 по 29 листопада в Україні тривав об'єднаний оціночний візит моніторингових місій Ради Європи, а саме: Європейської комісії проти расизму і нетерпимості (ECRI), Консультативного комітету Рамкової конвенції про захист національних меншин (FCNM) та Комітету експертів Європейської хартії регіональних мов та мов національних меншин (ECRML), мета якого – вивчення ситуації в Україні та підготовка практичних пропозицій у вигляді рекомендацій щодо розгляду шляхів вирішення виявлених проблем. Головним координатором проведення візиту було визначено Міністерство культури України.

У рамках візиту було організовано і проведено 20 зустрічей у міністерствах і відомствах, а також зустріч експертів усіх трьох місій з Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини В. Лутковською та членами Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності. У Кримському Домі 26 листопада вони зустрілись із Головою Меджлісу кримськотатарського народу народним депутатом Верховної Ради України Р. Чубаровим, а також відвідали Київський міський центр народної творчості та культурологічних досліджень.

В Міністерстві культури України відбулася зустріч місії з представниками центральних органів виконавчої влади з питань інтеграції ромів в українське суспільство. Обговорено стан державної етнопонаціональної політики, необхідність змін в законодавчому полі.

Також експерти відвідали Одесу, Харків та Ужгород, де зустрілися з представниками місцевої та регіональної влади. Висновки та рекомендації за результатами об'єднаного моніторингового візиту місій РЄ будуть оприлюднені на офіційному веб-сайті РЄ навесні 2017 року.

Зустрічі керівництва галузі з представниками зарубіжних країн значною мірою сприяють поглибленню євроінтеграційних процесів, активізації співробітництва в царині культури. Так, Міністр культури України Є. Нищук провів зустріч з Надзвичайним і Повноважним Послом Японії в Україні Шігекі Сумі. Обговорено стан підготовки та проведення у 2017 році Року Японії в Україні.

Про проведення спільних культурно-мистецьких проектів йшлося на зустрічі Міністра культури України Є. Нищука з новопризначеним Надзвичайним і Повноважним Послом ФРН в Україні Ернстом Райхелем.

Питання налагодження тісної співпраці між музейними закладами України та КНР, зокрема з Національним художнім музеєм Китаю, були в центрі уваги на зустрічі Міністра культури України Є. Нищука з директором Національного художнього музею Китаю У Вейшан.

У Національному культурно-мистецькому та музейному комплексі «Мистецький арсенал» відбувся міжнародний семінар на тему «Можливості програми „Креативна Європа” для України», організований Міністерством культури України та Національним бюро програми ЄС «Креативна Європа Україна», учасниками якого стали понад сто працівників видавництв, організаторів культурно-мистецьких заходів, галузевих ярмарок, представників розвинутих культурних мереж, спеціалістів, що займаються виробництвом та просуванням аудіовізуального продукту, розвитком аудиторій та міжкультурним співробітництвом. Учасники мали змогу отримати практичну інформацію про підготовку та успішне складання грантових заявок, пошук партнерів у країнах ЄС, можливості приєднання до галузевих мереж та платформ, а також ознайомитися з презентаціями успішних європейських та українських проектів. У рамках заходу відбулася презентація Національного бюро програми ЄС «Креативна Європа Україна» за участі першого заступника Міністра культури України С. Фоменко, керівника Національного бюро програми ЄС «Креативна Європа України» І. Вікирчак, керівника бюро програми ЄС «Креативна Європа Австрія. Культура» Елізабет Пахер та координатора проекту «Сцена Зальцбург» Берті Амбах.

9–10 листопада у приміщенні Національного університету «Львівська політехніка» відбулася IV Міжнародна науково-практична конференція «Українська мова у світі». На конференції за участі експертів з 13 країн розглядалися питання: методики викладання української мови для студентів-іноземців та діаспори; особливості функціонування української мови за кордоном; мова і міграція (теоретичні аспекти); проблеми мовної адаптації внутрішньо переміщених осіб. Серед науковців були присутні Почесний консул Канади в Україні, голова Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради при Світовому Конгресі Україн-

ців О. Винницька; викладач кафедри слов'янської філології Кембриджського університету (Лондон, Велика Британія), старший викладач Школи слов'янських та східноєвропейських студій Університетського коледжу Лондона (UCL) Марта Єнкала; мовний експерт Римського університету «Ла Сап'єнца», викладач україністики при Департаменті європейських, американських та інтеркультурних досліджень О. Пономарева та ін. Відбулися також круглі столи, майстер-класи, презентації навчальних видань та ресурсів.

За кордоном

Прем'єр-міністр України В. Гройсман у рамках офіційного візиту до Угорщини зустрівся із Головою Державних Зборів Угорщини Ласло Кьовером. Було обговорено поглиблення співробітництва країн на усіх рівнях, питання захисту прав національних меншин у державах. Крім того, В. Гройсман під час зустрічі з активом української громади Угорщини вручив ювілейні відзнаки – медалі «25 років Незалежності України» – старшому викладачу Будапештського університету ім. Лоранда Етвеша Вікторії Лебович, голові самоврядування українців міста Ніредьгаза Юдіт Софілканич та викладачу української мови Сегедського наукового університету, голові самоврядування українців міста Сегед Н. Шайтош-Запоточній.

З метою налагодження партнерських стосунків з Директоратом у справах релігій Турецької Республіки директор Департаменту у справах релігій та національностей Міністерства культури України А. Юраш перебував з робочою поїздкою в Анкарі та Стамбулі. Візит відбувся з ініціативи та за сприяння дипломатичних місій України у Туреччині – Посольства України в Анкарі та Генерального консульства у Стамбулі. А. Юраш мав зустріч з в.о. Президента Директорату у справах релігій Турецької Республіки Мехмедом Еміном Юзафшаром, на якій йшлося про: функціонування мусульманських громад у Туреччині та Україні; у зацікавленості налагодження більш тісної співпраці з Вселенським патріархатом; спорудження у Києві за кошти турецької сторони Соборної мечеті, яка б стала центром духовного життя всіх мусульман-суннітів України; підписання Протоколу про співробітництво між Директоратом та профільним органом державної влади в Україні. Також А. Юраш зустрівся з молодіжним та експертним середовищем, виступивши з відкритою лекцією на тему «Пріоритети розвитку ситуації в Україні та шляхи виходу з регіональної кризи». Учасниками зустрічі стали студенти факультету міжнародних відносин Середньо-східного технічного університету (ODTU), а також представники чисельних неурядових організацій, які репрезентують кримськотатарську та українську громади столиці Туреччини.

Директор Департаменту у справах релігій та національностей Міністерства культури України А. Юраш, який є постійним представником України у Спеціальному експертному комітеті Ради Європи з питань ромів і кочівників, взяв участь у 12-й сесії цього Комітету, що проходила 15 листопада у Страсбурзі (Французька Республіка). Він розповів про останні практичні кроки виконавчої влади України, що стосуються удосконалення та реалізації Стратегії захисту та інтеграції в українське суспільство ромської національної меншини на період до 2020 року, а також про запропоновані українською стороною строки та інші організаційні деталі візиту до нашої держави спеціальної експертної Місії Комітету, який має відбутися у першій половині 2017-го року.

Парламент провінції Альберта (Канада) проголосував за Ukrainian Canadian Heritage Day Act. Документ проголошує український рік у провінції і запроваджує щорічне офіційне свято українців Альберти – 7 вересня.

До Дня пам'яті жертв Голодомору В Україні

В рамках культурно-мистецьких заходів до Дня вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 рр. – геноциду українського народу – у столиці було презентовано фрагменти фільму «Гіркі жнива» (реж. Джордж Менделюк, Канада), першої англійської художньої стрічки, в основу якої лягли трагічні події в Україні початку 20 століття. Презентація відбулася за участі Міністра культури України Є. Нищука, Надзвичайного і Повноважного Посла Канади в Україні Романа Ващука.

15 листопада в Національному музеї «Меморіал жертв Голодомору» відбулась презентація навчального фільму «Територія Голодомору: пам'ять невмируща». Фільм створено Канадським музеєм прав людини (СМНР) у співпраці з Національним музеєм «Меморіал жертв Голодомору». В заході взяли участь генеральний директор музею О. Стасюк, Надзвичайний і Повноважний Посол Канади в Україні Роман Ващук, президент та виконавчий директор Канадського музею прав людини Джон Янг та ін. В подальшому фільм буде використовуватися під час екскурсій та інтерактивних уроків у музеї та буде поширено серед навчальних закладів України.

За кордоном

Центральним пунктом щорічних пам'ятних заходів у Польщі став Косалін, де в місцевій філармонії за сприяння Об'єднання українців у Польщі відбувся концерт-реквієм за участі репрезентативного чоловічого хору «Журавлі» цього об'єднання та української оперної співачки О. Пасічник. У Варшаві на

Вольському кладовищі біля пам'ятника жертвам Голодомору в Україні запалили лампадки. Аналогічні заходи пройшли у Гданську, Щецині, Любліні та інших містах.

У рамках Всеканадського тижня вшанування жертв Голодомору по всій країні відбувалися численні заходи з підвищення рівня поінформованості населення про ці трагічні сторінки української історії.

Українці в Португалії молилися у місцевих храмах, провели поминальну ходу із синьо-жовтим полотнищем вулицями Лісабона, запалювали лампадки, співали гімн України і виступали з промовами. Свічки горіли і під посольством нашої держави у Бухаресті, а також в оселях українців в Румунії. Панахиду за жертвами голодоморів провели також у Червоному костелі Мінська (Білорусь). Пам'ятні заходи відбулися й в США, Австралії, Бельгії, Франції, Молдові та інших країнах.

Мистецькі заходи

В Україні

Показ танцювальної постановки *Between us*, яку створив іспанський хореограф Чеві Мюрадай з танцівниками Totem Dance Group, і прем'єра вистави литовського чоловічого дуету Ground Zero відбулися в рамках міжнародного фестивалю сучасного танцю Totem Dance Solo Festival, що проходив 12–13 листопада в Києві.

3–6 листопада у Львові пройшов X Освітньо-культурний єврейський фестиваль «Лімуд» 2016, в якому взяли участь вчені, громадські діячі, актори театру і кіно з України, США, Ізраїлю, Молдови, РФ та Білорусі. У програмі лекції, тренінги, майстер-класи, дискусії, виставки, концерти, екскурсії та зустрічі. А також виступ ізраїльської групи «Лос Капарос».

За кордоном

Ансамбль народного танцю «Бессарабський сувенір» з Білгорода-Дністровського Одеської області під керівництвом з. п. к. України І. Микулина отримав Гран-прі на Міжнародному фестивалі мистецтв Artista у Малазі (Іспанія).

7–14 листопада вихованці та керівники фольклорного ансамблю «Співоче коло» (М. Писарук) та Народного ансамблю танцю «Радість» (Г. Соколова) на чолі з директором Палацу учнівської молоді С. Сидоруком, на запрошення Фундації промоції та розвитку Бещад, відвідали місто Бжозов, де спільно з польською групою ровесників міста Тернобжек (Польща) взяли участь у проекті «Українсько-польські народознавчі традиції». Спочатку кожен з колективів по-

казував фрагменти весілля свого краю, а згодом відбулась спільна весільна вистава.

Театри

В Україні

Митці із України, Білорусі, Молдови, Литви взяли участь у XII Міжнародному театральному фестивалі жіночої творчості ім. М. Заньковецької у Ніжині Чернігівської області. Дипломи за високу індивідуальну майстерність отримали зарубіжні актриси у таких номінаціях: «за яскравий колорит образу» – Оксана Січко в ролі Секлити Лимарихи у виставі «За двома зайцями» за твором М. Старицького, Ризький український народний театр (Латвія); «за оригінальність сценічного прочитання твору» – Габрієла Лунга в ролі Нитки у виставі «Шито ... білими нитками» за твором Г. К. Андерсена, Муніципальний ляльковий театр «Гугуце» (Молдова); «за достовірність втілення комедійного образу» – Ірина Степова в ролі Проні у виставі «За двома зайцями» за п'єсою М. Старицького, Мозирський драматичний театр ім. І. Мележа (Білорусь).

1, 2 та 3 листопада у Києві Мюнхенський театр-студія InterArt (Німеччина) представив виставу «Неймовірне кохання. Страшне, проте правдиве буття» за п'єсою О. Слаповського. Режисери – Емілія Аршанська та Микола Богданов.

У містах Дніпро, Запоріжжя, Кривий Ріг, Миколаїв, Одеса, Херсон та Київ відбувся гастрольний тур музичної вистави «Їжачок у тумані» у виконанні акторів латиського театру та кіно Арніса Ліцітіса, Іварса Калниньша та Мартіньша Вілсонса. Режисером вистави виступив актор Мартіньш Вілсонс. Музику до вистави написав латиський композитор Нік Матвеев.

За кордоном

Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка представив фрагменти вистави «Ерік XIV» (реж. С. Мойсеєв) за п'єсою шведського драматурга А. Стріндберга на VI Міжнародному театральному фестивалі Academy of Performing Arts Awards у Китаї. Акторів театру було відзначено нагородами: з. а. України Т. Шляхову – в номінації «Краща жіноча роль»; н. а. України П. Лазову – в номінації «Краща роль другого плану». Вистава «Ерік XIV» (реж. С. Мойсеєв) увійшла у «ТОР 8» кращих вистав цього річного фестивалю.

19–24 листопада Гданський Шекспірівський Театр спільно з Консульством України в Гданську в рамках циклу «Театри Європи», презентували фестиваль «Український Тиждень». Глядачі побачили вистави: «Ерік XIV» А. Стрін-

дберга (реж. С. Мойсеєв) та «Щоденники Майдану» Н. Ворожбит (реж. А. Май) Національного драматичного театру ім. І. Франка; «Сталкери» П. Ар'є (реж. С. Жирков) – спільний проект Київського театру «Золоті ворота» та Київського академічного молодого театру; оперу-реквієм «Йов» (реж. В. Троїцький), композитори – Р. Григорів та І. Разумейко. Крім театральних подій, також відбулися: кінопоказ стрічок «Поводир» (реж. О. Санін), «Плем'я» (реж. М. Слабошпицький) і «Хайтарма» (реж. Ахтем Сеїтаблаєв); концерт гурту «Onuka»; арт-інсталяція «Модель Всесвіту – Дар» від творчої групи Headmate; виставка «Елементарна Маніпуляція» (куратор К. Радченко) від фотографів та медіахудожників С. Петлюка, О. Коношенка, К. Чернічкіна, О. Субач, групи «Жужжалка», В. Краснощека, А. Ломакіна, Ю. Вовкогона, В. Фоменка; дегустація страв української кухні; туристичний альманах; танцювальне шоу «Learning on» від Д. Белкіна. Фестиваль відбувся за підтримки Міністерства культури і національної спадщини Республіки Польща. Почесний патронат надали Посол України в Республіці Польща А. Дециця, президент міста Гданськ Павло Адамович і маршалок Поморського воєводства Мечислав Струк.

Музика

В Україні

Музиканти-інструменталісти Аліса Пермітінова, Єва Геворгян (РФ), Жозефіна Кох (Сінгапур), Наомі Матсутані, Марія Кайон (Японія), Карлос Санто Мартінес (Іспанія), Чжао Банмін (Китай), Юджин Хонг (Корея–Німеччина), Лілія Дорфман (Ізраїль) були серед учасників VII Міжнародного фестивалю класичної музики «Слобожанська фантазія», що проходив з 28 листопада по 5 грудня у Сумах.

Мілош Міятович (кларнетист, Сербія) та інші музиканти з України, Вірменії, Молдови взяли участь у VII Міжнародному фестивалі інструментальної музики «Сонячні кларнети» у Житомирі. Звучали класичні твори, народна та джазова музика.

Литовський електронний «фрік-дует» Weissoul & Einius виступив в рамках мистецького фестивалю Coda Fest у Вінниці.

З нагоди Дня короля Бельгії у Національній філармонії України 15 листопада відбувся концерт всесвітньо відомого камерного ансамблю Het Collectief. У Києві ансамбль виступив розширеним складом: Томас Ділтйєнс (фортепіано), Віберт Артс (скрипка), Вінсент Гепп (альт), Мартейн Вінк (віолончель), Йонатан Фокар (контрабас), Жюльєн Ерве (кларнет), Нейле Делафонтен (кларнет), Тон Фрет (флейта), Лізбет Девос (сопрано). Програма концерту скла-

далася з творів композиторів ХХ століття Г. Ейслера, Е. Шкульгофа та О. Мессіана. Захід відбувся за підтримки Посольства Бельгії в Україні.

25 листопада у цьому ж приміщенні за підтримки Австрійського культурного форуму в Києві відбувся концерт «Симфонічний коктейль у стилі блюз» за участі австрійського піаніста Флоріана Файльмайра. Звучали джазові та блюзові мелодії Д. Гершвіна, Л. Веббера, А. Маркеса.

21 листопада у столичному арт-центрі Closer відбувся концерт американського трубача Емброуза Акінмусіра. Він виступив зі своїм квартетом, до складу якого входять піаніст Сем Харріс, контрабасист Харіш Рагаван і барабанщик Джастін Браун.

У Києві відбувся концерт старовинної та сучасної фолк-музики «Американська фолк-музика з Беннеттом та Едіт» від співаків Беннетта Конесні та Едіт Голер (США).

Російський музикант Борис Гребенщиков відвідав Київ, Одесу, Черкаси, Кременчук, Полтаву, Запоріжжя, Харків і Дніпро з осінньо-зимовою серією «оркестр-турів» і програмою «БГ Symphonia». Проект інтернаціональний, у концертах взяли участь виконавці з різних країн: музиканти гурту «Акваріум» – Олексій Зубарев (гітара, РФ), Брайан Фіннеган (флейта, Ірландія), Ліам Бредлі (перкусія, Ірландія); диригент – композитор, аранжувальник і саундпродюсер Мілош Єліч (Сербія).

7–12 листопада у Тернополі за підтримки Міністерства культури України відбувся VII Міжнародний конкурс молодих трубачів ім. Мирона Старовецького за участі молодих музикантів з України, Вірменії, Білорусі та Польщі.

За кордоном

Симфонічний оркестр Харківської філармонії під керівництвом з.д.м. України Ю. Янка за участі солістів І. Кишлярук (сопрано) та С. Стельмашенка (тенор) дали благодійний концерт у Парижі (Франція) – в залі для урочистостей V округу на майдані Пантеон. Вхід на концерт був безкоштовним, але гості могли залишити грошові пожертви, які призначалися дітям, пораненим та родинам воїнів, які загинули в АТО на Сході України. Цей концерт став можливим за підтримки Надзвичайного і Повноважного Посла України у Франції О. Шамшура, мера V округу Парижа Наталії Кочубей та французько-української асоціації Aide Médicale & Caritative France-Ukraine et Comité Ukraine 2015, яку свого часу було створено саме для організації медичної і благодійної допомоги нужденним. Ініціаторами заходу стали Ю. Янко, також О. Юган – керівник асоціації Art&Concerts, яка упродовж тривалого часу організовує виступи симфонічного оркестру Харківської філармонії у різних країнах світу.

Образотворче мистецтво В Україні

Цьогоріч мистецьку премію імені Казимира Малевича в Києві вручили вже вп'яте, і її лауреатом став український художник та скульптор М. Кадан. Цю нагороду Польський інститут в Україні присуджує раз на два роки за внесок у розвиток сучасного мистецтва.

16 листопада у Києві було урочисто відкрито фотовиставку «Єврейські кладовища в Україні». В урочистому відкритті виставки взяли участь Заступник Генерального секретаря Фонду Конрада Аденауера д-р Герхард Валерс, Виконавчий Директор Європейської ініціативи щодо захисту та збереження єврейських кладовищ (ESJF) Філіп Кармель, Співпрезидент Асоціації єврейських організацій та общин України Йосиф Зісельс, Посол ФРН в Україні д-р Ернст Райхель, Посол Держави Ізраїль в Україні Еліав Белоцерковські, Перший заступник Міністра культури України С. Фоменко. Реставрацію 27 єврейських цвинтарів у різних куточках України у 2015 році здійснено за підтримки Міністерства закордонних справ ФРН Європейська ініціатива щодо захисту та збереження єврейських кладовищ (ESJF) та Фонду Конрада Аденауера за участі Асоціації єврейських організацій і общин (ВААД).

5 листопада у Києві фонд «Ізоляція» презентував виставку «5 робіт у контексті. Варшава, Київ, Тбілісі, Кишинів, Мінськ», яка є кульмінацією міжнародного проекту «Blue Box. Загальні місця та сучасні мистецькі практики», реалізованого п'ятьма арт-інституціями з Польщі, України, Грузії, Молдови та Білорусі. На виставці представлено site-specific роботи провідних сучасних митців Польщі та Нідерландів, створені у Варшаві, Києві, Тбілісі, Кишиневі та Мінську у співпраці з місцевими кураторами. Серед них: Аліція Рогальська, Іза Тарасевич, Ігор Кренц, Міхал Лібера, Даніель Музичук, Кароль Радзішевський (Польща), та Майя Бекан (Нідерланди). Кураторка – Анна Птак (Польща). Переносячи художні роботи з контексту, в якому вони були створені, у київський простір IZONE, митці досліджують проблеми актуальності та значення site-specific практик сьогодні. Захід відбувся за підтримки Польського Інституту у Києві.

18 листопада в «Ізоляції» відбувся artist talk доктора наук, соціокультурного антрополога, фотографа Джованні Ерколані. Він представив фотографічну серію під назвою «Стамбул...назустріч місту, де мене нема...лише подих», яка вміщує 145 фотографій.

11 листопада у Дніпрі пройшло відкриття шведсько-української фотовиставки «РівноДоступність. Жити гідно всупереч долі», присвяченої людям з об-

меженими можливостями. Проект розповідає історії 18 осіб – чоловіків, жінок і дітей зі Швеції та України, які, спираючись на право жити гідно, знайшли свій шлях у житті. В рамках заходу було проведено круглий стіл «РівноДоступність: шведсько-український досвід з включення людей з інвалідністю в різні сфери життєдіяльності» та майстер-клас з жестової мови. Захід відбувся за підтримки Посольства Швеції в Україні, Національної Асамблеї осіб з інвалідністю України, Дніпропетровської обласної державної адміністрації та Дніпровської Центральної міської бібліотеки.

10 листопада у Вишнівецькому палаці Збарзького району Тернопільської області відбулося урочисте відкриття виставки «Князі Вишневецькі – спільна культурна спадщина та історична пам'ять Литви і України» за участі Надзвичайного і Повноважного Посла Литовської Республіки в Україні Марюса Януконіса, голови Тернопільської обласної державної адміністрації С. Барни та ін. На виставці представлено портрети найвідоміших представників родини Князів Вишневецьких XVI–XVIII ст. Фотокопії на полотні виготовлено за кошти Міністерства закордонних справ Литовської Республіки з оригіналів, що знаходяться у музеях України, Білорусі і Литви. В рамках заходу Литва передала Національному заповіднику «Замки Тернопілля» на безтермінове зберігання 14 копій портретів. Організатори виставки: Національний заповідник «Замки Тернопілля», Посольство Литовської Республіки в Україні: ПО «East European Cooperation» («Східноєвропейське співробітництво», Литовська Республіка), ПО «Академія історичної пам'яті» (Литовська Республіка), за підтримки Міністерства закордонних справ Литовської Республіки та Ради культури Литви.

У Львові 3 листопада в рамках Міжнародного мистецького форуму графіки «Leopolis – 2016» було відкрито I Міжнародну виставку графіки в класичних техніках друку (estampa). В експозиції представлено 237 графічних творів 117 художників з Аргентини, Бангладеш, Білорусі, Бразилії, Болгарії, Канади, Китаю, Колумбії, Чехії, Єгипту, Франції, Німеччини, Індії, Ірану, Ірландії, Італії, Японії, Мексики, Чорногорії, Польщі, Румунії, РФ, Сербії, Словенії, Тайваню, Тайланду, Туреччини, США.

1 листопада у Житомирі білоруська художниця Юлія Навейка презентувала персональну виставку «Бурштиновий дощ», присвячену слов'янській міфології та жінкам. Представлено більше 30 тематичних картин і близько десятка пейзажів.

За кордоном

27 жовтня у Відні (Австрія) було відкрито виставку робіт українського скульптора XVIII століття Іоанна-Георга Пінзеля під назвою «Небесний: баро-

кова скульптура Йоанна Георга Пінзеля» за участі Міністра фінансів Австрії Ганса Георга Шеллінга, Директора Бельведеру Агнес Хусляйн-Арко та Посла України в Республіці Австрія О. Щерби. Представлено 20 скульптур великого майстра з фондів Львівської національної галереї мистецтв імені Б. Г. Возницького та ще одну скульптуру, яка зберігається у Львівському музеї етнографії та художнього промислу. Проект триватиме до 12 лютого 2017 року.

У Національному культурному центрі України у Москві було відкрито персональну виставку живопису художниці, педагога, журналіста, поетеси, громадського діяча Л. Кухарук «Сімейне джерело культури».

8 листопада у Культурно-інформаційному центрі при Посольстві України у Французькій Республіці було презентовано мистецький проект н.х. України Л. Медвідя «Генезис». Експозиція складалася із трьох частин: «Ремінесценції» (роботи датовані 2008–2011 рр.); «Парад парабол» (малярство 2014р.); «Генезис» (твори 2015–2016 рр.).

З 29 листопада до 9 грудня у цьому ж приміщенні тривала фотовиставка Н. Любченкової «Donbas Groove», яка розповіла мешканцям Франції про життя українців на окупованому Донбасі.

На третьому фотофестивалі SUWON Photo Festival 2016 у місті Сувон (Південна Корея) цього року було представлено спеціальну програму від фестивалю Odessa//Batumi Photo Days : виставка «Деформація» (куратор К. Радченко) – сім серій-історій авторів з України, Білорусі та Латвії про те, яким чином відбуваються зміни в наших країнах та про зовнішні фактори, які примусово змінюють форми та кордони вже «незалежних» країн. Україну презентували О. Чекменьов, група «Шило», В. Фоменко, М. Дондюк та група «Жужжалка»; фотопоказ відібраних серій робіт з головної експозиції «Територія//Простір» фестивалю в Одесі Odessa//Batumi Photo Days 2016.

Література

В Україні

10–12 листопада у Дніпрі відбулася Друга німецько-українська зустріч письменників «Міст з паперу» за участі авторів з України та Німеччини. Зустріч письменників у Львові, з якої наприкінці серпня 2015 року розпочався проект «Міст з паперу», продемонструвала, що знайомство з літературою інших країн сприяє встановленню взаємин не лише між письменниками, але й між культурами. В цьому році серед німецьких учасників програми були автори Ян Гіммельфарб, Ненсі Гюнгер, Деа Льюер, Петра Морсбах, Фрідолін Шляй, Ернест Віхнер та доповідачі Гідо Хаусманн, Вольфганг Мьоссінгер, Катаріна Раабе та ін. У програмі заходу – літературні читання й дискусії. Захід відбувся за

підтримки Міністерства закордонних справ Федеративної Республіки Німеччина, Державного міністерства освіти та культури, науки та мистецтва Баварії та Відділу культури столиці Федеральної землі міста Мюнхен.

7 листопада в Умані відбулася презентація книжки письменника з Нідерландів Кора Роса «Народжені страждати», в якій він поділився з читачами своїм баченням трагічних подій Голокосту 1941–1944 років.

За кордоном

10 листопада в рамках спільного проекту Посольства України в Австрії і Австрійської Спільки бібліотек відбулася урочиста передача австрійській стороні першої партії книг українською мовою. За взаємною домовленістю в головні бібліотеки Австрії було передано дитячі книжки як українських, так і іноземних авторів.

24–27 листопада у Польщі відбувся XXV Варшавський ярмарок історичної книги, у якому брали участь 14 видавництв з України: «Апріорі», «Балтія-друк», «Навчальна книга – Богдан», «Критика», «К.І.С.», «Кальварія», «Картографія», «Кліо», «Лаурус», «Наш формат», «Наукова думка НАН України», «Nebeskey», «Видавничий дім Києво-Могилянська Академія», «Фоліо». Вони представили понад 300 найменувань друкованої продукції історичного змісту – від Трипільської культури до російсько-української війни. Під час заходу у межах української програми, серед іншого, відбулися дві дискусії: одна – про польський і український ринок історичної книги за участі історика, директора Наукової бібліотеки Львівського національного університету ім. Івана Франка В. Кметя, історика, перекладача А. Павлишина та ін.; другу панельну дискусію було присвячено Гадяцькій угоді – «Чи мали Польща та Україна шанс на порозуміння»? Цю тематику було обрано, оскільки головною темою ярмарку є XVII століття, а 2016 рік у Польщі є роком Генрика Сенкевича. Участь у розмові брали професор, доктор історичних наук М. Нагельський та український історик, професор Національного університету «Києво-Могилянська академія» В. Брехуненко. Українську програму профінансовано Міністерством закордонних справ Республіки Польща. Організатор – польська Фундація «Історія і Культура» та «Ярмарок Історичної Книжки». Допомогу надали Посольство України в Республіці Польща та особисто Посол А. Дециця.

Музей

В Україні

Пам'ятник королеві Франції Анні Ярославні, дочці київського князя Ярослава Мудрого було урочисто відкрито 10 листопада в Києві, у сквері на Львів-

ській площі. Автори пам'ятника – скульптор К. Скрытуцький і куратор фестивалю «Anne de Kiev Fest» Ф. Баландин. В офіційній церемонії брали участь Міністр культури України Є. Нищук, Посол Франції Ізабель Дюмон та послы Бельгії, Швейцарії, Мексики, Польщі, Словенії, Норвегії й Грузії.

10 листопада в Ужгороді було відкрито погруддя Мілана Штефаніка – видатного діяча словацького національного руху, одного із співзасновників першої Чехословацької Республіки (скульптор – В. Роман). У відкритті взяли участь спеціальний представник закордонних та європейських справ Словацької Республіки Мілан Кухар, Генеральний консул Чеської Республіки у Львові Павел Пешек, Генеральний консул Словацької Республіки в Ужгороді Янка Буріанова та ін. Реалізація проекту стала можливою завдяки фінансовій підтримці Словацької Республіки.

За кордоном

У ході візиту до Словенії Глава Української держави П. Порошенко разом з Президентом Словенії Барут Пахором взяли участь у відкритті пам'ятника українському просвітителю-гуманісту, філософу, поету, педагогу Григорію Сковороді в одному з центральних парків столиці Словенії – Любляні.

Кіно

В Україні

18–20 листопада у київському Будинку кіно відбувся XXIII Міжнародний фестиваль анімаційних фільмів «КРОК – 2016: У рідній гавані». Почесним гостем фестивалю була швейцарська режисерка, аніматор, художник, викладач Ізабель Фаве. За нагороди фестивалю змагалися режисери кінематографічних навчальних закладів з 28 країн світу. Гран-прі отримала анімаційна стрічка «Мерло» (реж. Марта Дженнарі та Джулія Мартінееллі, Італія). Призом за найкращий фільм у категорії «Дебюти» було відзначено стрічку «Зозуля» (реж. Діана Веліковська, РФ). Приз за найкращий фільм у категорії «Студентські фільми» отримала стрічка «Країна ковбоїв» (реж. Давід Штумпф, Словаччина). Спеціальний приз журі «за найкращий фільм для дітей» було вручено стрічці «Я не мишеня» (реж. Євгенія Голубєва, Велика Британія). Спеціальний приз журі «за витонченість» отримала стрічка «Два друга» (реж. Наталя Чернишова, Франція). Також було вручено дипломи фільму «В усьому різноманітті» (реж. Клоє Альє, Бельгія) – «за різноманітність» та «Чому банан огризається» (реж. Світлана Разгуляєва, РФ) – «за хвіст як обставину, що обтяжує».

У листопаді–грудні з ініціативи Британської Ради в Україні спільно з компанією «Артхаус Трафік» у Львові, Дніпрі, Харкові, Маріуполі та Одесі бу-

ло проведено XVI кінофестиваль «Нове британське кіно». У програмі показу було продемонстровано фільми: «Американська крихітка» (реж. Андреа Арнольд), «Чарівні чудові» (реж. Саймон Ебауд), «Versus: Життя і фільми Кена Лоуча» (реж. Луїза Осмонд), «Людина, яка впала на землю» (реж. Ніколас Роуг), «Війна проти всіх» (Джон Майкл МакДонах), «Я, Деніал Блейк» (реж. Кен Лоуч) та ін.

У рамках Місяця документального кіно, який французький Національний центр кінематографії та анімації проводить у своїй країні та поза її межами, у Києві 22 та 24 листопада відбувся показ стрічки «Дякую, шефе!» (реж. Франсуа Рюффен). Організатори події Французький інститут в Україні та журнал «Політична критика».

За кордоном

Державне агентство України з питань кіно та Одеський міжнародний кінофестиваль (МКФ) за підтримки компанії «Солар Медіа» презентували українські кінопроекти на найбільшому ринку копродукції Східної та Західної Європи Connecting Cottbus 2016 у німецькому місті Котбус. Копродукційний українсько-швейцарський фільм «Ворошиловград» режисера Я. Лодигіна, на основі однойменного роману С. Жадана, отримав головний приз Best Pitch Award та акредитацію на Producers Network Award у рамках Каннського міжнародного кінофестивалю 2017. Поза конкурсом на ринку було представлено три українські проекти: «Егрегор» (реж. Л. Левицький), «Гестхаус "Нірвана"» (реж. Б. Смирнова), «Республіка Пілігрим» (реж. О. Мамедов).

На XX Міжнародному кінофестивалі Tallinn Black Nights Film Festival (PÖFF), який тривав 11–27 листопада у місті Таллінн (Естонія), Держкіно України, Всеукраїнський благодійний фонд І. Янковського «Ініціатива заради майбутнього» вперше організували і провели ряд подій, об'єднаних загальною назвою «Український фокус». У секції Baltic Event 2016 International Works In Progress були представлені три українські повнометражні фільми, створені за підтримки Держкіно України: «Коли падають дерева» (реж. М. Нікітюк), «Бобот» (реж. М. Ксьонда) та «Ізі» (реж. А. Маньяні), який отримав нагороду журі. Голова Держкіно України П. Ілленко розповів про стан кіногалузії країни та переваги зйомок на території України для зарубіжних кінематографістів, відповівши на запитання представників зацікавлених компаній. Продовжилася українська тема спеціальним показом документального фільму «Рідні» (реж. В. Манський) створеного в копродукції України, Естонії, Латвії та Німеччини.

З 6 по 11 листопада Державне агентство України з питань кіно, Всеукраїнський благодійний фонд І. Янковського «Ініціатива заради майбутнього» за

підтримки Посольства України в Угорщині презентували міжнародний мистецький проект «Дні українського кіно в Будапешті», присвячений 25-й річниці встановлення дипломатичних відносин між Україною та Угорщиною. Програму показу склали українські фільми, створені за останній рік: «Гніздо горлиці» (реж. Т. Ткаченко), «Тепер я буду любити тебе» (реж. Р. Ширман), «Моя бабуся Фані Каплан» (реж. О. Дем'яненко), «Українські Шерифи» (реж. Р. Бондарчук). Презентація картин відбулась за участі їхніх режисерів.

Документальна стрічка українського режисера С. Лозниці «Аустерліц» перемогла на LIX Лейпцизькому міжнародному фестивалі документальних та анімаційних фільмів DOK Leipzig. Фільм отримав головний приз «Золотий голуб».

19 листопада у Лондоні на Міжнародному кінофестивалі у Крістел Пелесі (Велика Британія) було відзначено драму О. Дем'яненко «Моя бабуся Фані Каплан». Українська стрічка стала переможцем у номінації «Найкращий іноземний фільм». Крім того, 11 та 12 листопада фільм було представлено на Міжнародному кінофестивалі у Котбусі (Німеччина) в секції «Спектр».

Документальний фільм А. Азарова «Лобановський назавжди» отримав нагороду *Guirlande d'honneur* як кращий документальний фільм XXXIV Міжнародного фестивалю спортивного кіно і телебачення в Мілані (Італія). Його визнано кращим у номінації «Кіно і телефільми про футбол – великі чемпіони». У Мілані також було представлено ще одну українську стрічку – «Виграти все» Д. Томашпольського, присвячену головному тренерові київської гандбольної команди «Спартак» І. Турчину.

Фільм «Переломний момент: Війна за демократію в Україні», співрежисерами якого виступили Марк Джонатан Харріс (США) та О. Санін (Україна), визнано найкращим документальним фільмом на фестивалі музики, кіно й інтерактивних мистецтв *EtCultura*, який відбувся 17–20 листопада у місті Сент-Пітерсбург (Флорида, США).

24–27 листопада у Стокгольмі (Швеція) відбувся Другий скандинавський фестиваль українського кіно. У програмі: «Гніздо горлиці» (реж. Т. Ткаченко), «Пісня пісень» (реж. Є. Нейман), «Трубач» (реж. А. Матешко), «Незламна» (реж. С. Мокрицький). Фестиваль є некомерційною ініціативою Українського інституту в Швеції за сприяння Посольства України у Королівстві Швеція, муніципалітету Стокгольма та української компанії 435films.

На VII Міжнародному фестивалі зеленої культури *Green Fest* у Белграді (Сербія), що тривав з 15 по 18 листопада, в номінації «Найкращий фільм тривалістю до 1 хвилини» було відзначено українську стрічку «Є місце» (реж.

Д. Кушнар'ов). Над фільмом працювали Д. Кушнар'ов, О. Середицький і Р. Орлов.

Кінострічка «Коли цей вітер стихне» режисерів Анбель Габріель (Польща) та Т. Дроня (Україна) отримала перемогу в номінації «Кращий документальний студентський фільм» на фестивалі документального кіно IDFA, який щорічно проходить в Амстердамі (Нідерланди).

Стрічка «Гніздо горлиці» режисера Т. Ткаченка, створена за підтримки Держкіно України отримала Приз екуменічного журі LXV Міжнародного кінофестивалю Мангейм-Гайдельбер, де і відбулася його європейська прем'єра. Не менш важливу нагороду – приз за найкращу жіночу роль – отримала виконавиця головної ролі Р. Зюбіна.

Матеріал підготувала

Ю. Я. Шевердіна

редактор відділу

НАУІ Інформцентру з

питань культури та мистецтва

Комп'ютерне опрацювання та редагування ***І. Г. Піленко***

Підписано до друку 04.01.2017. Обл.-вид. арк. 1,0. Б/т. Зам. 129. Безплатно

Ротапринт НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278-85-12